

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om accis på flytande bränslen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om accis på flytande bränslen ändras. Accisfriheten för fartygsbränslen skall enligt förslaget utvidgas så, att andra fartyg än de som används för privat nöjestråfik berättigas i enlighet med gemenskapens lagstiftning till accisfritt bränsle när de går i kommersiell havstråfik på Finlands territorialvatten. Accisfriheten skall också utsträckas till att gälla

fartyg som används på motsvarande sätt på inre vattenvägar. Utöver kommersiella fartygs bränsle avses accisfriheten omfatta också bränsle som används för fiskefartyg och administrativa fartyg. Det föreslås att i lagen samtidigt görs vissa tekniska ändringar.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Fartygsbränslen

Enligt 9 § 4 punkten lagen om accis på flytande bränslen (1472/1994) är, på de villkor som tullstyrelsen bestämmer, sådana bränslen accisfria som överläts för användning såsom bränsle för fiskefartyg som idkar fångst utanför Finlands territorialvatten. Bestämmelsen innebär att endast ett fiskefartyg som bedriver fiske utanför landets territorialvatten får accisfritt bränsle. När lagen sågs över i början av 1995, sträckte sig territorialvattnet fyra sjömil från kusten. Definitionen av Finlands territorialvatten har emellertid ändrats genom lagen om ändring av lagen om gränserna för Finlands territorialvatten (981/1995). Enligt denna ändring sträcker sig territorialhavet, dvs. den zon som är omedelbart ansluten till det inre territorialvattnet, 12 sjömil från gränsen för det inre territorialvattnet. Ändringen innebär samtidigt att gränsen för accisfriheten för fiskefartyg förflyttades från fyra sjömils avstånd till ett avstånd om 12 sjömil ut till havs.

Enligt 16 § 6 punkten lagen om påförande av accis (1469/1994) skall accisfrihet gälla, på de villkor som tullstyrelsen bestämmer, för produkter avsedda för försäljning på fartyg och luftfartyg i yrkesmässig internationell trafik under de förutsättningar som nämns i lagens 20 § samt produkter avsedda för konsumtion på sådana fartyg samt fartygets bränsle och smörjmedel som det för med sig till Finlands tullområde eller som på Finlands tullområde levereras till fartyget för ovan nämnda ändamål. Accisfriheten gäller också produkter som säljs och förbrukas på fartyget inom Finlands tullområde. Finansministeriet kan besluta att accis inte heller uppbärs för ovan nämnda produkter när det är fråga om fartyg som används av en myndighet, forskningsfartyg, fiskefartyg eller ett tåg i internationell trafik, varvid ministeriet också kan besluta om begränsningar och villkor som skall beaktas i fråga om dessa transportmedel. Bestämmelsen gäller fartyg i yrkesmässig internationell trafik, som kan anskaffa och använda accisfritt bränsle. Sådana fartyg är passagerar- och fraktfartyg som används för handelssjöfart. Också andra stater fiskefartyg har betraktats som fartyg i yrkesmässig internationell trafik. I praktiken

har vissa fartyg, närmast forskningsfartyg, trots allt inte ansetts gå i yrkesmässig internationell trafik, och de har därför inte kunnat anskaffa accisfritt bränsle.

Utländska fartyg som är i en myndighets bruk och befinner sig på besök på Finlands tullområde samt inhemska fartyg som är i en myndighets bruk och avseglar till ett område utanför Finlands tullområde på officiell representationsresa enligt en fastställd besöksplan får enligt finansministeriets beslut om proviantering av vissa transportmedel samt om tullar på vissa varor som enskilda personer inför (1723/1995) föra med sig till landet och här anskaffa accisfritt bränsle för eget bruk med iakttagande av de begränsningar och villkor som anges i beslutet.

I alla andra än ovan nämnda fartyg skall sålunda användas accisbelagt bränsle. I praktiken innebär detta färgad, lindrigt beskattad lätt brännolja. Fartyg som använder lindrigt beskattat bränsle av detta slag är alla de fiskefartyg som inte fiskar utanför Finlands territorialvatten samt andra fartyg än sådana som går i yrkesmässig internationell trafik. De sistnämnda omfattar bl.a. fartyg som används för transport av passagerare och varor samt olika administrativa fartyg, såsom olika myndigheters bevakningsfartyg, havsforskningsfartyg och isbrytare.

I kapitel IX, beskattning, i bilaga XV till fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen togs in vissa tillstånd till undantag för Finlands del. Ett sådant tillstånd är bl.a. att Finland får medge befrielse från accis för sådana motorbränslen som används som drivmedel i privata nöjesbåtar. Accisfriheten har dock inte genomförts till fullo. Däremot får dieseldrivna nöjesbåtar använda färgad, lindrigt beskattad brännolja som bränsle, medan bensindrivna nöjesbåtar måste använda högt beskattad motorbensin. Detta arrangemang innebär att det bränsle som används i alla dieseldrivna båtar och fartyg är lätt brännolja och i bensindrivna båtar motorbensin, om man bortser från den ovan nämnda möjligheten att anskaffa accisfritt bränsle. Detta system har samtidigt säkerställt att det har funnits tillgång till endast lätt brännolja och motorbensin, och att övervakningen och administreringen av bränslena inte har varit alltför komplicerad.

Yrkesfiske idkas på både havsområdet och insjöarna. På havsområdet bedrivs fisket inom Finlands territorialvatten och fiskezon, men också på svenskt vatten ända till fyra-

sjömilsgården. Finländska fiskare har också tillträde till de baltiska och ryska vattnen på basis av överenskommelser som förhandlas fram årligen.

I Finland finns drygt 2 miljoner fritidsfiskare. De aktiva sportfiskarna uppgår till ca 380 000. Antalet yrkesfiskare i havsområdena var år 1995 2 948. Av dessa har 1 186 uppgett yrkesfiskeinkomster på minst 20 % av totalinkomsterna. Begreppet "yrkesfiskare" ändrades den 1 januari 1997 så, att kravet i fråga om fiskeinkomsternas andel höjdes till 30 %. Det har beräknats att de yrkesfiskare som det nya begreppet avser är för närvarande färre än 1 000. Antalet insjöfiskare som svarar mot definitionen är enligt uppskattning nu ca 200.

I och med medlemskapet i Europeiska unionen blev det regelverk som gäller gemenskapens gemensamma fiskepolitik tillämpligt i Finland från ingången av år 1995. Genom detta regelverk styrs i första hand det yrkesmässiga fisket på havsområdena. Medlemsstaterna skall bl.a. föra en förteckning över de fiskefartyg som seglar under respektive medlemsstats flagg.

Enligt fiskefartygsregistret uppgick antalet fiskefartyg och fiskebåtar till sammanlagt 3986 den 1 juni 1996. Fartygen har delats in i tre grupper: trålare, laxfiskefartyg samt övriga fartyg, vilka närmast är sådana båtar och fartyg som används för nät- och ryssjefiske intill kusten. Den största gruppen består av småbåtar, dvs. båtar vilkas längd understiger 10 meter. I fiskefartygsregistret införs dock för närvarande inte sådana fartyg som rör sig i inre farvatten.

Ungefär 10 inrättningar, föreningar och andra juridiska personer använder sig av administrativa fartyg. Var och en av dessa förfogar över ett stort antal fartyg.

De registrerade handelsfartygen är ca 500 till antalet. Av dessa går endast drygt 100 uteslutande i utrikestrafik, men deras bränsleförbrukning står för 90 % av handelsfartygens totala bränslekostnader.

Bränsle för kombinerad produktion av el och värme

Vid ingången av 1997 ändrades energibeskattningen, och en lag stiftades om accis på elström och vissa bränslen (1260/1996). Enligt denna lag är bränslen för elproduktion accisfria, medan de som används vid produktion av värme är accispiktiga. I lagen

fastställs ett förfarande för fördelning av bränslena mellan el och värme när det gäller anläggningar som producerar energi av båda formerna. I sådana anläggningar beskattas värmeproduktionen på basis av en verkningsgrad om 95 %. Detta betyder i praktiken att en energienhet bränsle anses ge 0,95 enheter värme, eller omvänt att en värmeenhet motsvarar 1,05 enheter bränsle. På denna bränslemängd betalas accis, och återstoden anses gå åt till elproduktionen. I kraftverk som använder flera bränslen anses varje bränsle bli använt enligt ovan nämnda beräkningssätt till produktion av både värme och elström.

1.2. Internationell utveckling och utländsk lagstiftning

Gemenskapens lagstiftning

I gemenskapens lagstiftning finns bestämmelserna om bränslen för kommersiella fartyg, inklusive fiskefartyg, i rådets direktiv (92/81/EEG) om harmonisering av strukturerna för punktskatter på mineraloljor, nedan strukturdirektivet. Enligt direktivets artikel 8.1 punkt c skall medlemsstaterna medge undantag från skatt när det gäller mineraloljor som tillhandahålls för användning som bränsle vid sjöfart i gemenskapens farvatten, inklusive fiske, förutom i privata nöjesfartyg. Med privat nöjesfartyg avses ett fartyg som används av sin ägare eller av en annan fysisk eller juridisk person som fått nyttjanderätt till det genom hyresavtal eller på något annat sätt, för annat än kommersiella ändamål och särskilt för annat ändamål än passagerar- eller godsbefordran eller för att tillhandahålla tjänster mot ersättning eller i en offentlig myndighets verksamhet.

Enligt artikel 8.2 i strukturdirektivet kan medlemsstaterna däremot helt eller delvis tillämpa regler om skattebefrielse eller nedsatta skattesatser för mineraloljor som under skattekontroll används för annan sjöfart på inre vattenvägar än med privata nöjesfartyg.

Kommissionen har den 12 mars 1997 lagt fram ett förslag till rådets direktiv om en omstrukturerad av gemenskapens regelverk för beskattning av energiprodukter (COM(97) 30 slutlig 97/0111 (CNS)). Förslaget följer det gällande strukturdirektivet vad beskattningen av fartygsbränslen beträffar.

Sverige

I Sverige får i motordrivna fordon inte användas märkt bränsle. Båtar i privat bruk skall alltid drivas med högt beskattad omärkt dieselolja eller motorbensin. Däremot får skattefritt bränsle användas av de fartyg som är i yrkesmässigt bruk. Sådana fartyg är fiskefartyg, handelsfartyg samt administrativa fartyg. I fråga om båtar som används för administrativa ändamål finns en möjlighet till dispens för användning av brännolja med låg skatt.

Fartyg som i Sverige används för yrkesmässiga ändamål får skattefritt bränsle oberoende av om den yrkesmässiga verksamheten bedrivs till havs eller i inlandet. Det här har närmast berott på ändamålsenlighetsaspekter.

Sverige har av administrativa skäl utnyttjat en generell indelning i skepp och båtar. Som skepp betraktas ett fartyg vars skrov är minst 12 meter långt och 4 meter brett. Användningen av dessa är i allmänhet yrkesmässig. Skeppen kan anskaffa skattefritt bränsle om de samtidigt är skattskyldiga eller, om de inte är det, mot säkerhet, förutsatt att fartyget är i yrkesmässigt bruk. I dessa skepp används färgat bränsle. De kan inte anskaffa obeskattad och omärkt dieselolja.

Andra fartyg än de ovan nämnda är båtar, och dessa måste anskaffa sitt bränsle till ett pris i vilket skatten ingår. Skattefriheten verkställs genom återbetalning av skatten på ansökan. När ett skepp som är i yrkesmässigt bruk använder motorbensin som drivmedel, måste det också alltid anskaffa bränslet till ett pris som inkluderar skatten, vilken på ansökan återbetalas i efterskott. Ansökan görs kvartalsvis och beviljas inte, om den skatt som ansökan gäller inte överstiger 500 kronor.

Används ett skepp för privata ändamål, skall dess bränsle vara av en högt beskattad typ. Det är visserligen möjligt att anskaffa färgat, lindrigt beskattat bränsle för skeppet, men i så fall måste användaren såsom skattskyldig betala mellanskillnaden.

Båtar som är avsedda för fritidsbruk skall alltid drivas med antingen ofärgad, högt beskattad dieselolja eller normal motorbensin. Om en sådan båt används för annat än privata nöjesfärder, t.ex. för fiske eller passagerartransport eller för sjöfarts- eller tullverkets behov, återbetalas den skatt som ingått i bränslepriset på ansökan i efterskott. An-

sökan görs årsvis och beviljas inte, om inte skattebeloppet överstiger 2 000 kronor i året. I båtar får inte användas färgad brännolja. Vid brott mot denna bestämmelse påförs en särskild avgift för otillåten användning. Avgiften uppgår till 10 000 kronor, dvs. samma belopp som vid motsvarande otillåten användning i fråga om fordon.

2. Föreslagna ändringar

I propositionen föreslås i överensstämmelse med gemenskapens lagstiftning att fartyg som används för annat än privat nöjestråfik skall vara berättigade till accisfritt bränsle när det gäller trafik på havet. I syfte att säkerställa likvärdiga verksamhetsbetingelser och främja de miljö- och trafikpolitiska målen föreslås dessutom att fartyg av nämnda slag skall vara berättigade till accisfritt bränsle också då de rör sig på inre vattenvägar. Utöver accisen skall skattefriheten gälla också försörjningsberedskapsavgiften.

Bränsle för fiskefartyg

Fiskefartyg skall vara berättigade till accisfritt bränsle om de används i yrkesmässigt syfte. Av administrativa skäl har det inte ansetts nödvändigt att bevilja accisfrihet i sådana fall där fisket inte kan anses vara yrkesmässigt. En yrkesfiskare skall vara antecknad i yrkesfiskarregistret och ett fiskefartyg i fiskefartygsregistret. De landsbygds-näringsdistrikt som nämns i 4 § i jord- och skogsbruksministeriets beslut om landsbygds-näringsdistrikt (1532/1992) upprätthåller riksomfattande register av nämnda slag. På Åland är landskapsstyrelsen den myndighet som för registren. Skyldigheten att föra register grundar sig på lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (1139/1994).

Enligt 6 a § lagen om ändring av lagen om fiske (526/1996) avses med yrkesfiskare en person som bedriver fiske och får sin utkomst eller en väsentlig del av den av denna verksamhet. En person anses få sin utkomst eller en väsentlig del av den av fiske, om den i statsbeskattningen beskattningsbara inkomsten av fiske är minst 30 % av de i statsbeskattningen beskattningsbara totalinkomsterna. En fiskare som motsvarar denna definition skall i enlighet med 12 § 2 mom. i jord- och skogsbruksministeriets beslut om register för fiskenäringen (1575/1994) sådant

det lyder i beslutet 179/1997, registreras som en fiskare som hänförs till grupp 1. En person som får mindre än 30 % men mer än 15 % av sin inkomst av fiske, betraktas som yrkesfiskare vid tillämpningen av 6 § 4 mom. lagen om fiske samt bestämmelserna om skyldighet att anmäla fångsten och om reglering av fisket. En fiskare av detta slag hör till grupp 2 enligt ovan nämnda beslut. Andra som bedriver yrkesmässigt fiske hör till grupp 3. De fiskare som hör till grupp 2 eller 3 skall dock inte vara berättigade till accisfria bränslen.

Rätten till accisfritt bränsle skall gälla sådana fiskefartyg och fiskebåtar som används av yrkesfiskare i grupp 1 i det ovan nämnda registret, seglar under finsk flagg och bedriver yrkesmässigt fiske samt är antecknade i fiskefartygsregistret i enlighet med jord- och skogsbruksministeriets beslut om register för fiskenäringen.

Yrkesfiske bedrivs på både havs- och insjöområdena. Enligt propositionen skall såväl havs- som insjöfiskare i princip vara berättigade till accisfritt bränsle. Insjöfiskare har dock inte på ovan avsett sätt införts i yrkesfiskarregistret. Inte heller registreras de fiskefartyg som används för insjöfiske i fiskefartygsregistret. Avsaknaden av detta registreringsförfarande beror bl.a. på att Europeiska gemenskapens fiskeripolitik inte tillämpas genomgående på insjöfiske och att det följaktligen inte är obligatoriskt att föra register av det aktuella slaget.

Av konkurrensskäl m.fl. orsaker vore det ändamålsenligt att ge alla fiskare rätt till accisfritt bränsle. Accisfriheten bör genomföras på ett likvärdigt sätt och på samma villkor för alla som utövar yrket. Följaktligen borde insjöfiskare på samma sätt som havsfiskare införas i yrkesfiskarregistret och deras fartyg i fiskefartygsregistret. Sådana register har inte förts över insjöfiskare, och därför kan accisfrihet i fråga om det bränsle som dessa använder i praktiken genomföras först efter att motsvarande register har tagits i bruk. Avsikten är att saken utan dröjsmål skall ordnas till denna del. Gemenskapens lagstiftning förutsätter dock inte att fiskefartyg som rör sig på insjöarna beviljas skattefritt bränsle. Insjö- och havsfiskarna är dessutom i praktiken skilda parter, så olika behandling för bränslenas vidkommande medför inga svåra gränsdragningsproblem. Relativt sett förbättras emellertid havsfiskarnas ställning i jämförelse med insjöfiskarnas.

Bränslen för andra kommersiella och administrativa fartyg

Utöver fiskefartyg skall rätten till accisfritt bränsle beviljas också alla fartyg som används i handelssjöfart eller för liknande kommersiell verksamhet eller för administrativa uppgifter, med undantag av privata nöjesfartyg. Med användning av ett fartyg för kommersiella syften avses sådan kommersiell användning som har direkt samband med den affärsverksamhet som ett företag bedriver. Som privat nöjesfartyg betraktas ett fartyg som används för eget bruk av en fysisk eller juridisk person som äger eller hyr fartyget eller fått nyttjanderätt till det på annat sätt. Sådana företag som använder ett fartyg som de äger eller hyr för nöjestråfik, skall sålunda inte vara berättigade till accisfritt bränsle. Exempelvis användning av fartyget för representationsändamål eller rekreation för personalen betraktas som nöjestråfik. Rätten till accisfritt bränsle skall gälla bl.a. handels- och förbindelsefartyg för transport av passagerare och varor, sjöfartsverkets fartyg, såsom isbrytare, förbindelsefartyg, farledsservicefartyg, sjömätningsexpeditioner, lotskuttrar och forskningsfartyget Aranda, gränsbevakningsväsendets och tullverkets fartyg, sjöräddningssällskapets fartyg, muderverk, sandskutor, vägfärjor osv.

Verkställande av accisfriheten

Accisfriheten skall i regel verkställas genom återbäring, som beviljas på ansökan. Sådana handels- och fiskefartyg som redan i dagens läge har kunnat skaffa bränsle accisfritt skall alltså kunna göra det med stöd av 16 § lagen om påförande av accis. Fiskefartyg som är registrerade i utlandet anses idka sådan yrkesmässig internationell trafik som avses i nämnda 16 §. Det är inte meningen att man i detta sammanhang skall göra något åt dessa bestämmelser.

Andra fartyg än de som används i yrkesmässig internationell trafik skall i regel vara tvungna skaffa sitt bränsle till ett pris som inkluderar accisen, varefter de kan ansöka om återbäring av denna hos distrikstullkammaren på sin hemort. Bestämmelsen skall tillämpas på alla sådana fartyg på vilka andra bestämmelser om frihet från bränsleaccis inte kan tillämpas, t.ex. forskningsfartyg. Ansökningsförfarandet skall vara analogt med andra liknande ansökningsförfaranden

som nyligen fogats till lagen. I fråga om fartyg försedda med dieselmotor skall accis återbäras högst till ett belopp som motsvarar accisen på lätt brännolja, och fartygen skall förutsättas använda lätt brännolja som färgats i enlighet med denna lag. Bestämmelsen är nödvändig av rent övervakningstekniska skäl och förhindrar möjligheter att missbruka dieselolja. I praktiken använder dessa fartyg endast lätt brännolja.

Det skall dock kunna bestämmas genom förordning att bränsle för vissa fartygstyper eller för fartyg som används för vissa ändamål skall fås accisfritt antingen direkt av en auktoriserad lagerhållare eller på något annat sätt. Bränsle skall kunna anskaffas accisfritt för t.ex. statsägda fartyg eller sådana stora fiskefartyg och andra fartyg som skaffar stora mängder bränsle på en gång. Avsikten är att förordningen lätt skall kunna ändras enligt vad som är det ändamålsenligaste ur övervakningssynvinkel. Bestämmelsen är dessutom nödvändig för att man skall kunna undvika talrika ansökningar om återbäring i fall där tillsynen över försäljningen av accisfritt bränsle kan ordnas också på annat sätt.

För bränsle som gått åt till privata ändamål skall ingen accis återbäras. Sökanden måste därför på ett tillförlitligt sätt kunna påvisa hur mycket bränsle som har använts för fiske eller andra accisfria ändamål, dvs. hur stor den andel är för vilken accis kan återbetalas. Som återbäring betalas det accisbelopp som ingått i bränslepriset, beräknat enligt skattesatsen vid den tidpunkt då bränslet köptes. Av administrativa orsaker föreslås att en ansökan som gäller något annat fartyg än ett fiskefartyg inte skall beviljas om den accisåterbäring som på en gång söks understiger 2 000 mk. I fråga om fiskefartyg skall ingen sådan begränsning finnas, eftersom en liten bränsleförbrukning är utesluten från accisfriheten på basis av definitionen av yrkesfiskare.

Brännolja som används vid anläggningar för kombinerad produktion av el och värme

Enligt lagen om accis på elström och vissa bränslen beskattas värmeproduktionen vid en anläggning för kombinerad produktion av el och värme enligt en verkningsgrad på 95 %. Lagen gäller dock endast torv, naturgas och stenkol som används vid en anläggning av nämnda slag. Också lätt och tung brännolja kan vid sidan av ovan nämnda bränslen an-

vändas som stödbränsle särskilt vid upp- och nedkörning av anläggningen. Eftersom ingen motsvarande bestämmelse om brännolja finns i lagen om accis på flytande bränslen, föreslås att en sådan skall tas in i lagen med samma innehåll som den har i lagen om accis på elström och vissa bränslen. Genom denna lagändring befästs den praxis som redan iakttas.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Enligt propositionen utsträcks användningen av accisfritt bränsle till alla sådana fartyg med vilka bedrivs kommersiell verksamhet, inklusive fiske, eller administrativ verksamhet till havs inom Finlands territorialvatten eller på de inre vattenvägarna.

I fiskefartyg varierar bränsleförbrukningen betydligt beroende på fartygstypen och formen av fiske. Det beräknas att accisbeloppet i fråga om fiske som bedrivs på havsområdet uppgår till ca 7 milj. mk per år, när det fiske som bedrivs utanför Finlands territorialvatten inte inräknas, eftersom det redan berättigar till accisfritt bränsle. Accisen på det bränsle som används för insjöfiske uppskattas till ca 2 milj. mk.

Handelsfartyg drivs i allmänhet med tung brännolja och bara i liten utsträckning med lätt brännolja. Den accis som uppbärs för handelsfartygens bränslen uppgår till ca 15 milj. mk på årsnivå vad beträffar trafik innanför gränsen för territorialvattnet (exklusive fiskefartyg), och till ca 3 milj. mk i fråga om trafik i inre farvatten.

I administrativa fartyg används tung brännolja, lätt brännolja och i någon mån motorbensin. Accisen på dessa uppgår till knappt 15 milj. mk per år när det gäller trafik på havet innanför territorialvattengränsen och knappt en halv miljon mark för trafiken i inre farvatten.

Allt som allt är accisbeloppet ca 40 milj. mk på årsnivå i fråga om alla de fartyg, med undantag av nöjesfartyg, som rör sig på havet innanför territorialvattengränsen och på de inre vattenvägarna. Propositionen innebär att den avkastning som accisen på flytande bränslen ger, inklusive försörjningsberedskapsavgifterna, minskar med motsvarande belopp.

Propositionen har ingen direkt inverkan på

priset på fisk, men om förslagen genomförs, förbättras den finländska fiskerieringens möjligheter att konkurrera på gemenskapens marknad.

Ändringen i fråga om anläggningar för kombinerad produktion av el och värme har inga statsekonomiska verkningar.

3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Enligt propositionen kan befrielsen från accis genomföras endast delvis som direkt accisfrihet. Förvaltningsmässigt vore en sådan lösning föga betungande. Med tanke på övervakningen kan dock accisfriheten inte genomgående tillämpas på nämnda sätt, utan i en del fall måste ett arbetsdrygt återbäringsförfarande tillgripas. Det har beräknats att 2/3 av fiskarna skulle omfattas av den direkta accisfriheten, medan 1/3 blir tvungna att ansöka om återbäring. Enligt tullverkets uppskattning kräver verkställandet av direkt accisfrihet och behandlingen och granskningen av återbäringsansökningar tre extra anställdas arbetsinsats. Dessutom behövs en tilläggsresurs om två personer för övervakningen av bränsleleveranserna till 4 000 fartyg. Också accisfriheten för kommersiella och administrativa fartyg, genomförd antingen som direkt accisfrihet eller genom ett återbäringsförfarande, kräver ytterligare två anställda.

Om lagförslaget genomförs, behöver tullverket sju nya anställda som kan administrera accisfrihetssystemet samt förrätta de normala inspektionerna och utöva tillsyn på basis av riskanalyser. Ökningen i lönekostnaderna vore uppskattningsvis drygt 1 milj. mk per år.

3.3. Miljökonsekvenser

Propositionen har inga betydande verkningar för miljön.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet i samråd med Tullstyrelsen.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som

möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om accis på flytande bränslen

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 29 december 1994 om accis på flytande bränslen (1472/1994) 2 § 1 mom. 11 punkten och 9 § 4 punkten, sådan den lyder i lag 1259/1996, samt fogas till 2 § 1 mom. nya 12 och 13 punkter och till lagen nya 2 a, 9 a och 10 b § samt en ny mellanrubrik före 10 b § som följer:

2 §

I denna lag avses med

11) *uppvärmning* användning av mineraloljor och kolväten för förbränningsändamål,

12) *privat nöjesfartyg* ett fartyg som av en fysisk eller juridisk person som äger eller hyr fartyget eller på annat sätt fått nyttjanderätt till det används för annat än kommersiella ändamål och särskilt för annat ändamål än passagerar- eller godsbefordran eller tillhandahållande av tjänster mot ersättning eller i en offentlig myndighets verksamhet,

13) *yrkesmässigt fiske* verksamhet vars idkare får sin utkomst eller en väsentlig del av den av fiske, på så sätt att den i statsbeskattningen beskattningsbara inkomsten av fiske är minst 30 procent av de totala beskattningsbara inkomsterna i statsbeskattningen; den som bedriver verksamheten skall vara antecknad i yrkesfiskarregistret, och det fiskefartyg som används för det yrkesmässiga fisket skall vara antecknat i fiskefartygsregistret, på det sätt som bestäms i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (1139/1994) eller med stöd av den.

2 a §

När det gäller bränsle som används för yrkesmässigt fiske, skall de registeruppgifter som avses i 2 § 1 mom. 13 punkten vara i kraft när accisfritt bränsle anskaffas och används.

9 §

Förutom vad lagen om påförande av accis stadgar, är följande produkter accisfria:

4) bränslen som används i fartygstafrik

som drivmedel för andra fartyg än privata nöjesfartyg; bränslen för fiskefartyg är dock accisfria till den del de används för yrkesmässigt fiske i enlighet med 2 § 13 punkten, samt

9 a §

Den accisfrihet som avses i 9 § 4 punkten genomförs så, att accisen på det bränsle som ett fartyg förbrukat för nämnda ändamål återbärs på ansökan till den som idkar fartygstafrik. Återbäringen i fråga om bränsle som ett dieselmotorföretsett fartyg förbrukat uppgår högst till ett belopp som motsvarar accisen på lätt brännolja.

Ansökan om återbäring av accis skall lämnas till distriktstullkammaren på fartygets hemort. Återbäring kan sökas för det bränsle som använts under ett kalenderår eller separat för det som använts under perioden januari-juni respektive perioden juli-december. Ansökan om återbäring skall göras senast inom sex månader från utgången av ovan nämnda period.

Återbäring betalas inte, om ansökan om återbäring gäller ett annat fartyg än ett fiskefartyg och accisbeloppet understiger 2 000 mark.

Genom förordning kan utfärdas särskilda bestämmelser om att en viss fartygstyp eller fartygsgrupp eller ett fartyg som används för ett visst ändamål kan anskaffa accisfritt bränsle direkt från en auktoriserad lagerhållares skattefria lager eller genom andra arrangemang.

Om inte något annat bestäms i denna lag, gäller i tillämpliga delar för accisåterbäringen vad som i lagen om påförande av accis (1469/1994) eller med stöd av den bestäms om accisrättelse, efterbeskattning, accisför-

höjning, bokföringsskyldighet, granskning av uppgifter och skyldighet att lämna uppgifter samt vad som i övrigt bestäms om accis.

Kombinerad produktion av el och värme

10 b §

När el produceras i en anläggning för kombinerad produktion av el och värme betalas accis enligt den till lagen fogade accis-tabellen på de bränslen som används för produktion av värme som om värmen hade producerats med en verkningsgrad om 95 procent.

Med anläggning för kombinerad produk-

tion av el och värme avses i denna lag en sådan anläggning som kan producera el och värme antingen samtidigt eller var för sig för att utnyttjas vidare.

Denna lag träder i kraft den 1997.

Utan hinder av vad som bestäms i 9 a §, skall återbäring av accisen på bränsle som använts under 1997 sökas på en gång, dock senast före utgången av juni månad 1998. Lagens 9 a § tillämpas på bränsle som har anskaffats och använts den dag lagen träder i kraft eller därefter.

Helsingfors den 23 maj 1997

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Arja Aho

Lag

om ändring av lagen om accis på flytande bränslen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 29 december 1994 om accis på flytande bränslen (1472/1994) 2 § 1 mom. 11 punkten och 9 § 4 punkten, sådan den lyder i lag 1259/1996, samt fogas till 2 § 1 mom. nya 12 och 13 punkter och till lagen nya 2 a, 9 a och 10 b § samt en ny mellanrubrik före 10 b § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I denna lag avses med

11) *uppvärmning* användning av mineraloljor och kolväten för förbränningsändamål.

11) *uppvärmning* användning av mineraloljor och kolväten för förbränningsändamål,

12) *privat nöjesfartyg* ett fartyg som av en fysisk eller juridisk person som äger eller hyr fartyget eller på annat sätt fått nyttjanderätt till det används för annat än kommersiella ändamål och särskilt för annat ändamål än passagerar- eller godsbefordran eller tillhandahållande av tjänster mot ersättning eller i en offentlig myndighets verksamhet,

13) *yrkesmässigt fiske* verksamhet vars idkare får sin utkomst eller en väsentlig del av den av fiske, på så sätt att den i statsbeskattningen beskattningsbara inkomsten av fiske är minst 30 procent av de totala beskattningsbara inkomsterna i statsbeskattningen; den som bedriver verksamheten skall vara antecknad i yrkesfiskarregistret, och det fiskefartyg som används för det yrkesmässiga fisket skall vara antecknat i fiskefartygsregistret, på det sätt som bestäms i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik (1139/1994) eller med stöd av den.

2 a §

När det gäller bränsle som används för yrkesmässigt fiske, skall de registeruppgifter som avses i 2 § 1 mom. 13 punkten vara i kraft när accisfritt bränsle anskaffas och används.

9 §

Förutom vad lagen om påförande av accis stadgar, är följande produkter accisfria:

4) på de villkor som tullstyrelsen bestämmer, bränslen som överläts för använd-

4) bränslen som används i fartygstrafik som drivmedel för andra fartyg än privata

Gällande lydelse

ning såsom bränsle för fiskefartyg som idkar fångst utanför Finland territorialvatten, samt

Föreslagen lydelse

nöjesfartyg; bränslen för fiskefartyg är dock accisfria till den del de används för yrkesmässigt fiske i enlighet med 2 § 13 punkten, samt

9 a §

Den accisfrihet som avses i 9 § 4 punkten genomförs så, att accisen på det bränsle som ett fartyg förbrukat för nämnda ändamål återbärs på ansökan till den som idkar fartygstafrik. Återbäringen i fråga om bränsle som ett dieselmotorföret fartyg förbrukat uppgår högst till ett belopp som motsvarar accisen på lätt brännolja.

Ansökan om återbäring av accis skall lämnas till distriktstullkammaren på fartygets hemort. Återbäring kan sökas för det bränsle som använts under ett kalenderår eller separat för det som använts under perioden januari-juni respektive perioden juli-december. Ansökan om återbäring skall göras senast inom sex månader från utgången av ovan nämnda period.

Återbäring betalas inte, om ansökan om återbäring gäller ett annat fartyg än ett fiskefartyg och accisbeloppet understiger 2 000 mark.

Genom förordning kan utfärdas särskilda bestämmelser om att en viss fartygstyp eller fartygsgrupp eller ett fartyg som används för ett visst ändamål kan anskaffa accisfritt bränsle direkt från en auktoriserad lagerhållares skattefria lager eller genom andra arrangemang.

Om inte något annat bestäms i denna lag, gäller i tillämpliga delar för accisåterbäringen vad som i lagen om påförande av accis (1469/1994) eller med stöd av den bestäms om accisrättelse, efterbeskattning, accisförhöjning, bokföringsskyldighet, granskning av uppgifter och skyldighet att lämna uppgifter samt vad som i övrigt bestäms om accis.

Kombinerad produktion av el och värme*10 b §*

När el produceras i en anläggning för kombinerad produktion av el och värme betalas accis enligt den till lagen fogade accis Tabellen på de bränslen som används för produktion av värme som om värmen hade

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

producerats med en verkningsgrad om 95 procent.

Med anläggning för kombinerad produktion av el och värme avses i denna lag en sådan anläggning som kan producera el och värme antingen samtidigt eller var för sig för att utnyttjas vidare.

Denna lag träder i kraft den 1997.

Utan hinder av vad som bestäms i 9 a §, skall återbäring av accisen på bränsle som använts under 1997 sökas på en gång, dock senast före utgången av juni månad 1998. Lagens 9 a § tillämpas på bränsle som har anskaffats och använts den dag lagen träder i kraft eller därefter.
